

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Fyzika, 7. ročník - optika

Sada: 3

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-F2-49

Název materiálu: Sférická zrcadla

Autor materiálu: Mgr. Martin Havlíček

Anotace: Prezentace popisující zobrazení zakřivenými zrcadly. Chod paprsků dutým a vypuklým zrcadlem. Příklady na využití zakřivených zrcadel.

Klíčová slova: Střed křivosti, poloměr křivosti, ohnisko, rovina zrcadla, hlavní paprsky, zdánlivý obraz.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 11. 06. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Martin Havlíček

Třída: VII. B

Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- cílová skupina (ročník, tematický celek): fyzika 2. st. ZŠ, 7. ročník, optika
- forma vyučovací hodiny, pomůcky: dem. i žák. pokusy, procvičování, příklady, lžička, duté a vypuklé zrcadlo, zdroj světelných paprsků.

Použité nástroje ACTIV studia:

Obsah:

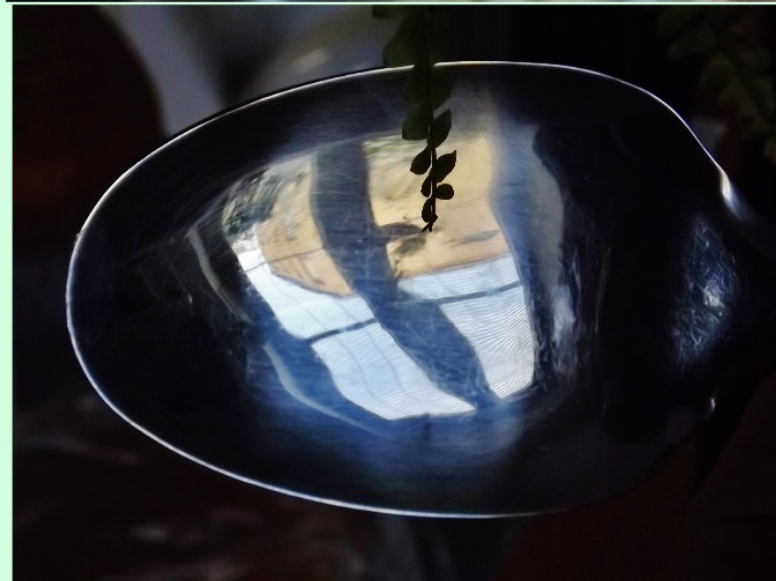
Zakřivená zrcadla

Duté zrcadlo

Chod paprsků dutým zrcadlem

Vypuklé zrcadlo

E Na zakřiveném hladkém povrchu dochází k odrazu paprsků. Vzhled obrazu ovlivňuje směr zakřivení a vzdálenost předmětu. Porovnej obrázky a popiš vlastnosti zrcadla a obrazu.

Obraz předmětu se nám jeví ve vypuklém zrcadle:

- zmenšený, vzpřímený

v dutém zrcadle:

- jako by byl za zrcadlem
- velikost se mění se vzdáleností
- převrácení obrazu je závislé na vzdálenosti

Duté zrcadlo

Duté zrcadlo

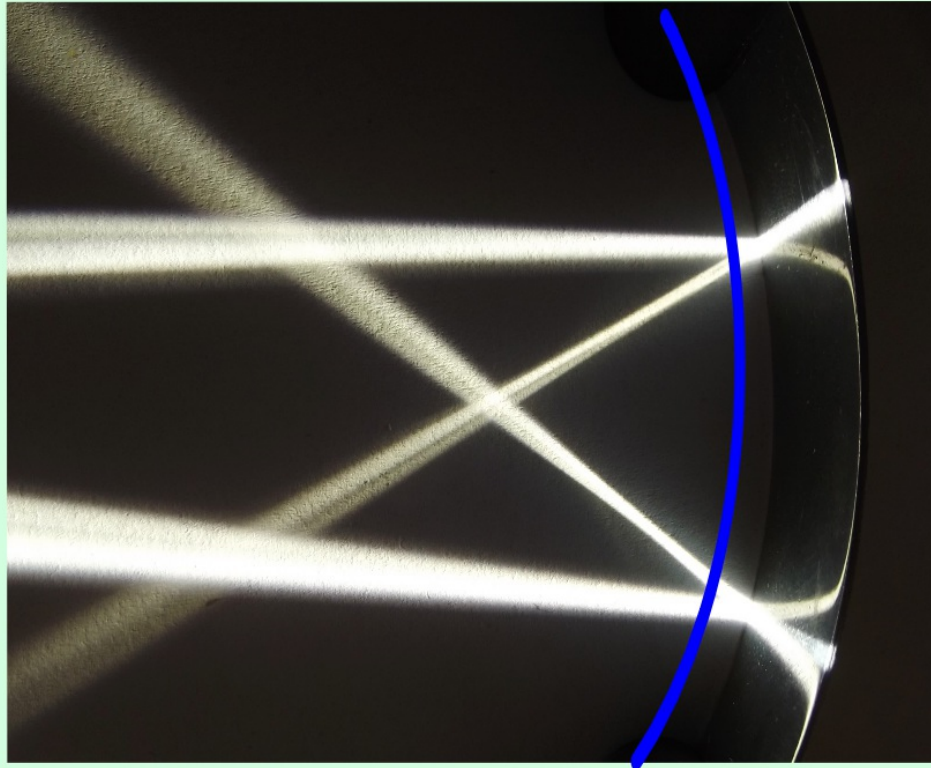
Při malé vzdálenosti předmětu od roviny zrcadla (kratší než ohnisková vzdálenost) je obraz zvětšený.

Při větší vzdálenosti předmětu od roviny zrcadla (delší než ohnisková vzdálenost) je obraz zmenšený a obrácený.

E Pozorně si prohlédni chod paprsků dutým zrcadlem

Prohlédni si chování paprsků a zapiš vlastnosti.

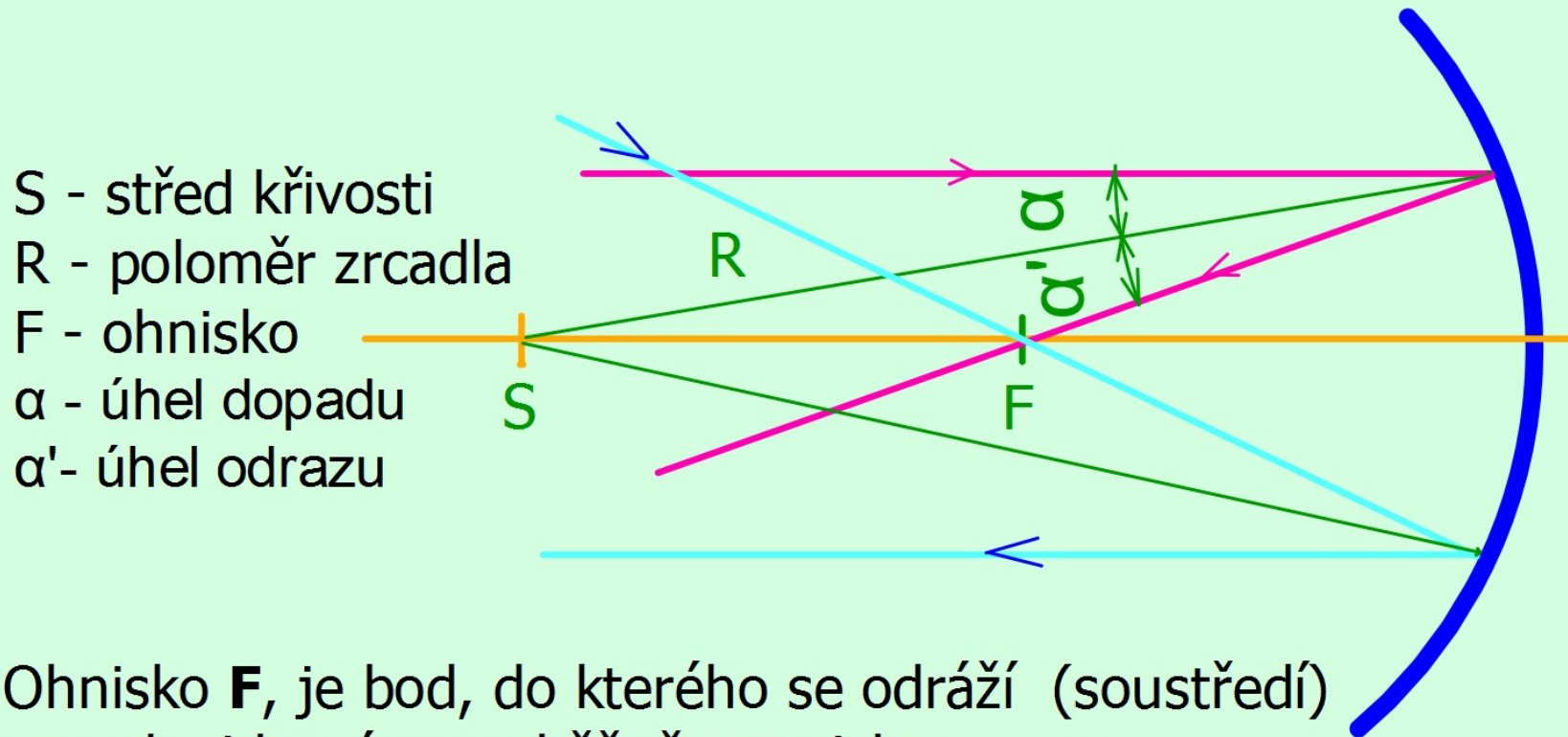
- Paprsek, který jde rovnoběžně s optickou osou se odráží do ohniska
- Paprsek, který prochází ohniskem se odráží rovnoběžně s optickou osou.

Z Duté zrcadlo

Při konstrukci zobrazení se vychází ze zákona odrazu světla a tří významných paprsků.

S - střed křivosti

R - poloměr zrcadla

F - ohnisko

α - úhel dopadu

α' - úhel odrazu

Ohnisko **F**, je bod, do kterého se odráží (soustředí) paprsky jdoucí rovnoběžně s optickou osou.

Narýsuj si obrázek do sešitu,
pro $R = 8 \text{ cm}$

Z Využití:

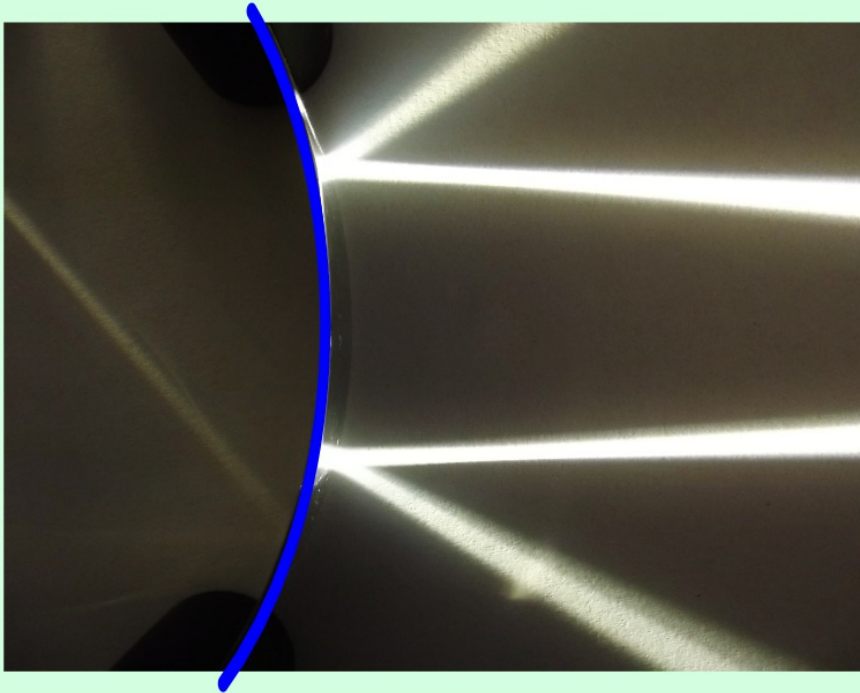

- kosmetické a stomatologické zrcátko
- dalekohled
- reflektor
- parabolická anténa satelitního přijímače

E Pozorně si prohlédni chod paprsků vypuklým zrcadlem

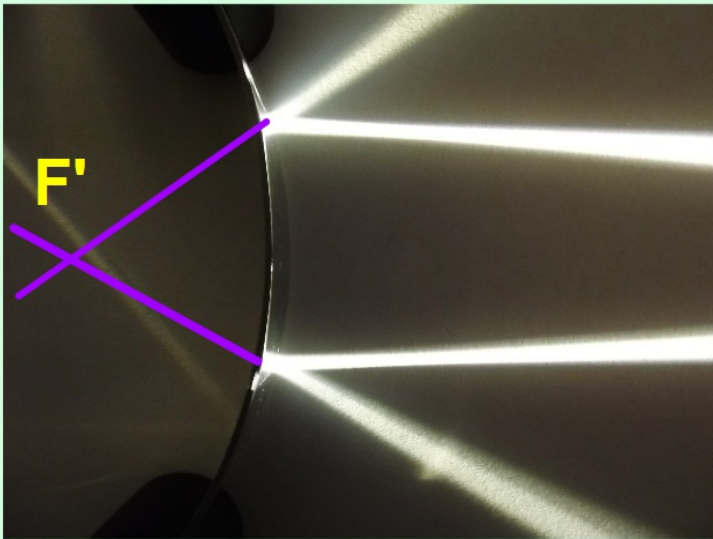
Prohlédni si chování paprsků
a zapiš vlastnosti.

Paprsky, které dopadnou
na rovinu zrcadla se odráží
tak, jako by vycházeli z
ohniska ležícího za rovinou
zrcadla.

Vypuklé zrcadlo

Obraz předmětu zobrazeného vypuklým zrcadlem je vždy zdánlivý, zmenšený a vzpřímený.

Paprsky, které dopadnou na rovinu zrcadla se odráží tak, jako by vycházeli z ohniska ležícího za rovinou zrcadla.

Využití

Zpětná zrcátka u aut, zrcadla na nepřehledných místech.

Seznam použité literatury a pramenů:

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Martin Havlíček

Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk

zsroda@zsroda.cz

červen 2012

Page 3

Page 4

Page 5

Page 6

1) jde rovnoběžně a odráží se do ohniska

2) prochází ohniskem a odráží se rovnoběžně

3) Jde po optické ose a na rovině zrcadla se odrí zpět po optické ose

Page 7

Page 8

Page 9